

Međunarodni sud za krivično
gonjenje lica odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije od
1991. godine

Predmet br. IT-03-69-T

Datum: 31. mart 2010.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM I

U sastavu: sudija Alphons Orie, predsedavajući
sudija Michèle Picard
sudija Elizabeth Gwaunza

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 31. marta 2010.

TUŽILAC

protiv

**JOVICE STANIŠIĆA
FRANKA SIMATOVIĆA**

JAVNO

**ODLUKA PO HITNOM ZAHTEVU STANIŠIĆEVE ODBRANE ZA PRIVREMENO
PUŠTANJE NA SLOBODU**

Tužilaštvo

g. Dermot Groome

Branioci Jovice Stanišića

g. Geert-Jan Alexander Knoop
g. Wayne Jordash

Branioci Franka Simatovića

g. Mihajlo Bakrač
g. Vladimir Petrović

I. PROCEDURALNI KONTEKST

1. Dana 19. marta 2010. Stanišićeva odbrana podnela je zahtev za privremeno puštanje na slobodu Jovice Stanišića (dalje u tekstu: optuženi) za vreme odgađanja pretresa u ovom predmetu.¹ U dodatku zahtevu, Stanišićeva odbrana je podnela dopise Republike Srbije (dalje u tekstu: Srbija) dostavljene kao odgovor na zahtev Stanišićeve odbrane za davanje garancija.²
2. Dana 19. marta 2010. Veće je naložilo tužilaštvu da eventualni odgovor na Zahtev podnese do 22. marta 2010.³ Dana 22. marta 2010. tužilaštvo se usprotivilo Zahtevu.⁴ Tužilaštvo je istog dana podnelo dopunu Odgovora.⁵ Dana 26. marta 2010. tužilaštvo je podnelo drugu dopunu Odgovora.⁶
3. Dana 23. marta 2010. Stanišićeva odbrana je podnela molbu da se nadležnom lekaru (dalje u tekstu: lekar) dozvoli da odgovori na neke argumente iz Odgovora.⁷ Dana 25. marta 2010. tužilaštvo je podnelo odgovor na Molbu.⁸
4. Dana 25. marta 2010. Stanišićeva odbrana je podnela dopunu Zahtevu s tri dodatka koji se odnose na garancije koje je Srbija dala o saradnji s Međunarodnim sudom i na usluge i lečenje koje može da obezbedi Vojno-medicinska akademija (dalje u tekstu: VMA).⁹
5. Dana 25. marta 2010. zemlja domaćin Međunarodnog suda poslala je dopis u kom je iznela svoj stav o pravnom sredstvu koje se traži u Zahtevu.¹⁰

¹ Hitan zahtev Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu s javnim dodacima, 19. mart 2010. (dalje u tekstu: Zahtev).

² Dodatak Zahtevu.

³ Veće je strane u postupku o tome obavestilo neformalnim putem.

⁴ Odgovor tužilaštva na Hitan zahtev Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu, 22. mart 2010. (dalje u tekstu: Odgovor). Tužilaštvo je u Odgovoru prekoračilo dopušteni broj reči. Veće ističe da je odgovarajuća procedura, koju je tužilaštvo trebalo poštovati, trebala biti ta da zatraži odobrenje da prekorači broj reči *pre* nego što ga je u Odgovoru prekoračilo.

⁵ Dopuna Odgovora tužilaštva na Hitan zahtev Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu, 22. mart 2010. (dalje u tekstu: Prva dopuna Odgovora).

⁶ Druga dopuna Odgovora tužilaštva na Hitan zahtev Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu, 26. mart 2010. (dalje u tekstu: Druga dopuna Odgovora).

⁷ Molba Stanišićeve odbrane da se odobri zahtev da lekar odgovori na Odgovor tužilaštva na Hitan zahtev Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu, poverljivo, 23. mart 2010. (dalje u tekstu: Molba).

⁸ Odgovor tužilaštva na Molbu Stanišićeve odbrane da se odobri zahtev da lekar odgovori na Odgovor tužilaštva na Hitan zahtev Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu, poverljivo, 25. mart 2010. (dalje u tekstu: Odgovor na Molbu).

⁹ Dopuna Hitnog zahteva Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu s javnim dodacima A-C, 25. mart 2010. (dalje u tekstu: Dopuna Zahteva).

6. Veće će, radi potpunosti, izneti redosled podnošenja sledećih podnesaka koji su prethodili Zahtevu. Dana 26. februara 2010. Stanišićeva odbrana je zatražila od Veća da joj dopusti da zatraži mišljenje lekara o nekim pitanjima u vezi sa zdravstvenim stanjem optuženog i njegovom sposobnošću da putuje.¹¹ Dana 1. marta 2010. tužilaštvo je odgovorilo usprotivivši se jednom broju pitanja koje je Stanišićeva odbrana htela da upita lekara, a predložilo je i neka alterantivna pitanja.¹² Veće je i Stanišićevoj odbrani i tužilaštvu (dalje u tekstu: strane u postupku) dopustilo da podnesu predložena pitanja za lekara, te je stranama u postupku odredilo smernice za formulisanje navedenih pitanja.¹³ Strane u postupku su predloge svojih pitanja podnele 8, odnosno 10. marta 2010.¹⁴ Dana 11. marta 2010, nakon što je razmotrilo predložena pitanja, Veće je izdalo nalog koji sadrži skup revidiranih pitanja za nadležnog lekara (dalje u tekstu: pitanja lekaru).¹⁵ Dana 15. marta 2010. dostavljeni su lekarovi odgovori na pitanja.¹⁶ Dana 17. marta Stanišićeva odbrana je u neformalnoj komunikaciji zatražila da se lekaru naloži da na pitanje broj 4 iz pitanja lekaru odgovori u celini. Veće je istog dana prosledilo neformalnu komunikaciju Stanišićeve odbrane, zatraživši od lekara da dâ potpun odgovor na pitanja 3(e) i 4 iz pitanja lekaru. Dana 19. marta 2010. dostavljeni su dodatni odgovori lekara.¹⁷

II. ARGUMENTI

1. Stanišićeva odbrana

7. Stanišićeva odbrana u Zahtevu traži da se optuženom odobri privremeno puštanje na slobodu za vreme aktuelne odgode postupka¹⁸ ili u bilo koje primereno vreme, pod uslovima koje Veće odredi najprikladnijim da garantuju efikasni nastavak suđenja nakon odgode.¹⁹

¹⁰ Dopis Ministarstva spoljnih poslova Kraljevine Holandije u vezi s privremenim puštanjem na slobodu Jovice Stanišića, poverljivo, 25. mart 2010.

¹¹ Zahtev Stanišićeve odbrane za mišljenje nadležnog lekara, poverljivo, 26. februar 2010.

¹² Odgovor tužilaštva na Zahtev Stanišićeve odbrane za mišljenje nadležnog lekara, poverljivo, 1. mart 2010.

¹³ Pretres održan 5. marta 2010, T. 3967-3969.

¹⁴ Revidirani Zahtev Stanišićeve odbrane za mišljenje nadležnog lekara, poverljivo, 8. mart 2010; Predlog pitanja tužilaštva za nadležnog lekara i prigovori na pitanja koja je postavila Stanišićeva odbrana, poverljivo, 10. mart 2010.

¹⁵ Nalog za pitanja nadležnom lekaru, poverljivo, 11. mart 2010. (dalje u tekstu: Nalog za lekara).

¹⁶ Podnesak kojim Sekretarijat dostavlja lekarski izveštaj, poverljivo, 15. mart 2010; Podnesak kojim Sekretarijat dostavlja lekarski izveštaj, poverljivo, 19. mart 2010.

¹⁷ Podnesak kojim Sekretarijat dostavlja lekarski izveštaj, 19. mart 2010.

¹⁸ Dana 23. februara 2010. Veće je naložilo da se rasprave od nedelje koja počinje 22. marta 2010. odgode do nedelje koja počinje 12. aprila 2010; v. Odluka po Hitnom zahtevu Simatovićeve odbrane za odgađanje suđenja,

8. Stanišićeva odbrana tvrdi da se relevantni delovi odgovora lekara na pitanja koja su mu postavljena mogu sažeti na sledeći način:

- (a) zdravstveno stanje optuženog je stabilno;
- (b) mentalno i fizičko stanje optuženog očito se poboljšalo od datuma prethodne odluke o privremenom puštanju na slobodu;
- (c) ne postoje medicinski razlozi koji sprečavaju optuženog da putuje u Beograd;
- (d) s obzirom na relativno stabilno fizičko stanje optuženog, privremeno puštanje na slobodu ne bi dovelo do povećanja rizika pogoršanja njegovog fizičkog stanja;
- (e) lični razlozi optuženog imaju negativan efekat na njegovo stanje svesti i uspešno bavljenje ličnim problemima poboljšalo bi njegovo mentalno stanje.²⁰

9. Stanišićeva odbrana tvrdi da će kriterijumi za odobravanje privremenog puštanja na slobodu na osnovu pravila 65(B) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) za koje je utvrđeno da su ispunjeni u vreme donošenja odluke u vezi s privremenim puštanjem na slobodu od 18. decembra 2009, tj. da će se optuženi, ukoliko bude privremeno pušten na slobodu, pojaviti na suđenju i da neće predstavljati pretnju ili opasnost ni za jednu žrtvu, svedoka ili bilo koje drugo lice, i dalje biti ispunjeni budući da se okolnosti nisu promenile.²¹ Ona ističe da je Srbija potvrdila da garancije koje je dala 9. oktobra 2009. još uvek važe i da ostaju na snazi.²²

10. Stanišićeva odbrana tvrdi da bi Veće trebalo imati u vidu opšte blagotvorno delovanje privremenog puštanja na slobodu i dati odgovarajuću težinu činjenici da se određenim trajanjem puštanja na slobodu želi podići moral optuženog lica, kao i njegovo fizičko i mentalno zdravlje.²³ Ona tvrdi da bi kratkotrajno privremeno puštanje na slobodu imalo "nemerljive koristi za zdravlje" optuženog.²⁴

23. februar 2010, par. 22. Dana 8. marta 2010. ono je nadalje odgodilo suđenje tokom nedelje od 15. marta 2010; v. pretres održan 8. marta 2010, T. 4079-4081.

¹⁹ Zahtev, par. 11 i 20.

²⁰ Zahtev, par. 7.

²¹ Zahtev, par. 10. V. Odluka po Hitnom zahtevu Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu, 18. decembar 2009. (dalje u tekstu: Odluka od 18. decembra 2009).

²² Zahtev, par. 11.

²³ Zahtev, par. 18.

²⁴ *Ibid.*

11. Pored toga, Stanišićeva odbrana tvrdi da bi odobravanje kratkotrajnog privremenog puštanja na slobodu predstavljalo "gest saosećanja" kojom bi se optuženom pružio "kratak predah nakon dugotrajne ozbiljne bolesti, pri čemu je, uz to, bio pod stresom uzrokovanim sudskim postupkom".²⁵

12. Stanišićeva odbrana u Molbi osporava opis zdravstvenog stanja optuženog dat u Odgovoru. Ona tvrdi da opisi tužilaštva predstavljaju puke spekulacije i "hiperbolične tvrdnje u svrhu alarmiranja" koje nisu zasnovane na medicinskim dokazima.²⁶ Stanišićeva odbrana stoga traži da se lekaru naloži da odgovori na argumente koje je tužilaštvo iznelo u Odgovoru i da dostavi najnovije mišljenje o zdravstvenom stanju.²⁷

2. Tužilaštvo

13. Tužilaštvo tvrdi da "uverljivi faktori" govore u prilog tome da Veće iskoristi svoje diskreciono pravo i ne odobri privremeno puštanje na slobodu iako su ispunjeni uslovi koje propisuje pravilo 65(B).²⁸

14. Tužilaštvo naglašava efikasnost aktuelnog režima medicinske nege koja se optuženom pruža u Pritvorskoj jedinici Ujedinjenih nacija (dalje u tekstu: PJUN). Ono objašnjava da se zdravstveno stanje optuženog neprestano poboljšava od njegovog povratka iz Beograda, što je posledica lečenja koje je dobio u PJUN, a da je to dovelo do situacije da je optuženi sada sposoban da lično prati pretres u sudnici.²⁹ Međutim, ono navodi da uprkos "promenljivom medicinskom režimu" koji "napokon deluje", zdravstveno stanje optuženog čini "verovatnim ponovno pojavljivanje tegoba u bilo kom trenutku". Pored toga, tužilaštvo tvrdi da bi rizik od negativnog uticaja na sudski postupak uzrokovan pogoršanjem zdravstvenog stanja optuženog bio puno veći u situaciji kad bi se optuženi nalazio izvan medicinskog režima PJUN nego kad bi bio u PJUN.³⁰ Argument tužilaštva je da "Veće jednostavno nema dovoljno dokaza da bi moglo s bilo kakvom sigurnošću da zaključi da

²⁵ *Ibid.*

²⁶ Molba, par. 6.

²⁷ Molba, par. 7.

²⁸ Odgovor, par. 4.

²⁹ Odgovor, par. 7-9.

³⁰ Odgovor, par. 10-15, 17.

privremeno puštanje na slobodu neće ugroziti zdravlje optuženog, a samim tim i da neće predstavljati rizik da dođe do prekida suđenja."³¹

15. Tužilaštvo tvrdi da su razlozi koje je Stanišićeva odbrana navela kao razlog navodne potrebe optuženog da putuje u Beograd radi rešavanja porodičnih problema subjektivni i protivrečni. Ono tvrdi da se u obrazloženju Molbe Beograd opisuje kao "mesto podrške i utehe", iako Stanišićeva odbrana nikad pre Beograd nije opisala kao mesto koje bi moglo imati pozitivan učinak na psihičko stanje optuženog. Pored toga, tužilaštvo tvrdi da je ono što Stanišićeva odbrana sada navodi u suprotnosti s "destruktivnim psihosocijalnim ličnim okruženjem", koje je dr De Man opisao u jednom ranijem izveštaju.³² Pored toga, ono tvrdi da iako optuženi možda ima problema s nerešenim ličnim pitanjima, njegovo zdravstveno stanje ne zavisi od rešenja tih pitanja.³³

16. Pored toga, tužilaštvo ističe da je Stanišićeva odbrana Veću dostavila "nepotpunu dokumentaciju" zbog toga što nije podnela dopis Vladi Srbije kojim se traže garancije, kao ni dokumentaciju koju je, po tom zahtevu, dostavila Srbija.³⁴ Po mišljenju tužilaštva, dodatni podnesak Stanišićeve odbrane³⁵ nije popravio situaciju s obzirom na to da ono tvrdi da najnovije garancije koje su izdali VMA, Ministarstvo odbrane Srbije i Vlada Srbije nisu pred Većem.³⁶ Ono tvrdi da je bez originalne i potpune prepiske koja se odnosi na garancije koje je dala VMA, za Veće "teško, ako ne i nemoguće" da odredi spremnost ili mogućnost VMA da prati, leči, ocenjuje ili izveštava o zdravstvenom stanju optuženog.³⁷ Tužilaštvo tvrdi da bi Stanišićevoj odbrani trebalo naložiti da dostavi dokumentaciju koja nedostaje i traži da mu se odobri podnošenje daljnjih podnesaka nakon što razmotri sadržaj te dokumentacije.³⁸

17. Pored toga, tužilaštvo tvrdi da nema indicija da lica u vezi s kojima optuženi želi da razreši lične probleme nisu spremna ili ne mogu da putuju u Hag. Ono stoga tvrdi da

³¹ Odgovor na Molbu, par. 12.

³² Odgovor, par. 18-24.

³³ Odgovor, par. 26-27.

³⁴ Prva dopuna Odgovora, par. 2-8.

³⁵ V. Dopuna Zahteva.

³⁶ Druga dopuna Odgovora, par. 2-3, 6.

³⁷ Prva dopuna Odgovora, par. 4-8.

³⁸ Prva dopuna Odgovora, par. 11-12.

optuženi ima na raspolaganju i druge načine za susret s tim licima, koji ne iziskuju putovanje u Beograd i prekidanje aktuelnog režima zdravstvene nege.³⁹

18. Na kraju, tužilaštvo tvrdi da nema osnova za to da spor u vezi sa Zahtevom bude poverljiv. Ono stoga tvrdi da bi ti podnesci trebalo da budu javni i traži od Veća da status poverljivih podnesaka promeni u javni.⁴⁰

III. MERODAVNO PRAVO

19. Privremeno puštanje na slobodu regulisano je pravilom 65 Pravilnika. Ono u relevantnim delovima glasi:

(A) Nakon što je pritvoren, optuženi može biti pušten na slobodu samo na osnovu naloga veća.

(B) Pretresno veće može izdati nalog za puštanje na slobodu samo nakon što zemlji domaćinu i državi u koju optuženi traži da bude pušten da priliku da se izjasne i samo ako se uverilo da će se optuženi pojaviti na suđenju i da, u slučaju puštanja na slobodu, neće predstavljati opasnost ni za jednu žrtvu, svedoka ni bilo koje drugo lice.

(C) Za puštanje optuženog na slobodu pretresno veće može odrediti bilo koje uslove koje smatra primerenim, uključujući polaganje kaucije i poštovanje uslova potrebnih da bi se osiguralo prisustvo optuženog na suđenju i zaštita drugih osoba.

20. Jurisprudencija Međunarodnog suda ne daje optuženom pravo na privremeno puštanje na slobodu tokom redovnih ili vanrednih pauza u postupku, čak i ako se pretresno ili Žalbeno veće uverilo da su ispunjeni uslovi navedeni u pravilu 65(B).⁴¹ Gorenavedeni uslovi iz pravila 65(B) Pravilnika predstavljaju minimalne uslove neophodne da se odobri privremeno puštanje na slobodu odobri. Pretresno veće u svakom trenutku zadržava diskreciono pravo da ne odobri privremeno puštanje na slobodu optuženom čak i ako se uverilo da su ti uslovi ispunjeni.⁴²

³⁹ Odgovor, par. 28-29.

⁴⁰ Druga dopuna Odgovora, par. 4-6.

⁴¹ V. *Tužilac protiv Miodraga Jokića*, predmet br. IT-01-42-PT, Nalog po Zahtevu Miodraga Jokića za privremeno puštanje na slobodu, 20. februar 2002, par. 17, 21. V. npr. *Tužilac protiv Ante Gotovine, Ivana Čermaka i Mladena Markača*, predmet br. IT-06-90-T, Odluka po Zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu Ivana Čermaka, 27. februar 2009, par. 10.

⁴² *Tužilac protiv Vujadina Popovića, Ljubiše Beare, Drage Nikolića, Ljubomira Borovčanina, Radivoja Miletića, Milana Gvere i Vinka Pandurevića* (dalje u tekstu: *Tužilac protiv Popovića i drugih*), predmet br. IT-05-88-AR65.3, Odluka po Interlokutornoj žalbi na Odluku Pretresnog vijeća kojom se odbija privremeno puštanje na slobodu Ljubomira Borovčanina, 1. mart 2007, par. 5; Odluka po žalbi tužioca na Odluku o privremenom puštanju na slobodu i zahtevima za izvođenje dodatnih dokaza na osnovu pravila 115, 26. jun 2008, par. 3; *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR65.7, Odluka po Interlokutornoj žalbi Vujadina Popovića na Odluku po Popovićevom zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu, 1. jul 2008, par. 5.

21. Osim toga, Veće podseća na pravila kojima se reguliše procedura za privremeno puštanje na slobodu, kako je navedeno u prethodnim odlukama Veća.⁴³

IV. DISKUSIJA

22. Pre svega, Veće smatra da su mu dostavljene informacije potrebne da razmotri pitanje o kojem rešava. Shodno tome, Veće ne smatra da od lekara treba da zatraži da dostavi dodatne informacije o tim pitanjima. Stoga neće biti odobrena molba Stanišićeve odbrane kojom se od lekara traži da dostavi navedene informacije. Tužilaštvo je u Prvoj dopuni Odgovora i u Drugoj dopuni Odgovora zatražilo da se Stanišićevoj odbrani naloži da dostavi dokument kojim Stanišićeva odbrana od Vlade Srbije traži da izda garancije, kao i dodatnu dokumentaciju u vezi s garancijama koje je izdala Vlada Srbije. Veće konstatuje da Dopuna Zahteva sadrži dopis Stanišićeve odbrane kojim se traže te garancije, te je zahtev tužilaštva stoga bespredmetan. Osim toga, kako je ranije navedeno, Veće smatra da ima dovoljno informacija da donese odluku po Zahtevu. Shodno tome, nema potrebe da se Stanišićevoj odbrani naloži da dostavi dodatnu dokumentaciju,⁴⁴ a nije ni potrebno da tužilaštvo iznese dodatne argumente u vezi s garancijama.

23. Što se tiče pitanja da li će se optuženi, u slučaju puštanja na slobodu, pojaviti na suđenju, Veće uzima u obzir ozbiljnost optužbi koje mu se stavljaju na teret i trenutnu fazu postupka. Pored toga, kao i u ranijim odlukama, Veće će odgovarajuću pažnju posvetiti činjenici da je optuženi izrazio nameru da se dobrovoljno preda Međunarodnom sudu⁴⁵ i da je za vreme prethodnih privremenih boravaka na slobodi uglavnom poštovao odredbe i uslove koje je odredilo Veće.⁴⁶ Na kraju, optuženi je pokazao volju da sarađuje s tužilaštvom

⁴³ V. npr. Odluka po Zahtevu Simatovićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu, 15. oktobar 2009, par. 10-12; Odluka po Zahtevu Simatovićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu tokom zimskog sudskog raspusta, 15. decembar 2009, par. 11-12.

⁴⁴ Veće ipak konstatuje da je uobičajena praksa da strana u postupku Veću dostavi dokumentaciju koja potkrepljuje argumentaciju iznetu u Zahtevu ili na koju se u Zahtevu upućuje, u situaciju kad dotični dokumenti Veću nisu ranije predloženi.

⁴⁵ Odluka po Žalbi tužilaštva na Odluku o privremenom puštanju na slobodu, 3. decembar 2004; Odluka o privremenom puštanju na slobodu, 26. maj 2008. (dalje u tekstu: Odluka od 26. maja 2008), par. 46; Odluka po Zahtevu Simatovićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu tokom predstojećeg sudskog raspusta, 10. jul 2009; Odluka po Hitnom zahtevu Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu tokom predstojeće pauze u radu Suda, 22. jul 2009. (dalje u tekstu: Odluka od 22. jula 2009), par. 15; Odluka po Hitnom zahtevu Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu, 3. novembar 2009. (dalje u tekstu: Odluka od 3. novembra 2009), par. 21; Odluka po Hitnom zahtevu Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu, 18. decembar 2009. (dalje u tekstu: Odluka od 18. decembra 2009), par. 23-24; v. takođe Odluka o privremenom puštanju na slobodu, 28. jul 2004. (dalje u tekstu: Odluka od 28. jula 2004), par. 19-20.

⁴⁶ V. Odluka od 26. maja 2008; Odluka od 22. jula 2009, par. 15; Odluka od 3. novembra 2009, par. 21.

tako što je s njim više puta razgovarao.⁴⁷ Pored toga, Veće uzima u obzir i daje odgovarajuću težinu garancijama koje je dala Srbija.⁴⁸

24. Veće konstatuje da su se okolnosti predmeta promenile u odnosu na prethodne zahteve za privremeno puštanje na slobodu optuženog s obzirom na to da je izvođenje dokaza sada u poodmakloj fazi. Međutim, Veće ne smatra da je ta promena takva da postoji razumna bojazan od pokušaja bekstva optuženog.

25. Zbog tih razloga, Veće je uvereno da će se optuženi, u slučaju puštanja na slobodu, pojaviti na suđenju.

26. Što se tiče pitanja da li će optuženi, u slučaju puštanja na slobodu, predstavljati opasnost za žrtve, svedoke ili druga lica, posebno u svetlu nekih činjenica s kojima je Veće nedavno upoznato, Veće konstatuje da tužilaštvo nije konkretno postavilo pitanje uticanja optuženog na svedoke. Kako je tužilaštvo očito smatralo da je veza između tih činjenica i optuženog i njegove odbrane ili previše slaba, ili da nije odlučujuća za odluku o privremenom puštanju na slobodu, Veće u ovom trenutku ne vidi nikakve razloge da se *proprio motu* dalje bavi tim činjenicama kako bi utvrdilo njihov mogući uticaj na ponovljene zaključke Veća o tome da li će optuženi predstavljati opasnost za bilo koje lice. Kako je Veće ranije primetilo, tokom prethodnih perioda privremenog boravka na slobodi optuženi je, opšte uzevši, poštovao odredbe i uslove koje je odredilo Veće.⁴⁹

27. Zbog tih razloga, Veće je i dalje uvereno da optuženi, u slučaju privremenog puštanja na slobodu, neće predstavljati opasnost ni za jednu žrtvu, svedoka ili drugo lice.

28. Prilikom ocenjivanja da li je privremeno puštanje na slobodu u ovom predmetu primereno, Veće je u prethodnim prilikama posebnu pažnju dalo svojoj obavezi da izbegne nepotrebne prekide u sudskom postupku. U vezi s tim, ono je razmotrilo ukupne okolnosti, uključujući i aktuelnu fazu postupka, dužinu i tip pauze tokom kojeg se traži privremeno puštanje na slobodu, zdravstveno stanje optuženog, zdravstvenu negu koja mu je trenutno na raspolaganju u PJUN i koja mu je potencijalno na raspolaganju u VMA u Beogradu, kao i

⁴⁷ V. Odluka od 28. jula 2004, par. 16-18; Odluka od 26. maja 2008, par. 46; Odluka od 22. jula 2009, par. 15; Odluka od 3. novembra 2009, par. 21; Odluka od 18. decembra 2009, par. 23.

⁴⁸ Zahtev, str. 12 i 15; Dodatak B Hitnom zahtevu Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu s javnim i poverljivim dodacima, 9. decembar 2009.

⁴⁹ V. Odluka od 22. jula 2009, par. 18; Odluka od 3. novembra 2009, par. 23; Odluka od 18. decembra 2009, par. 25.

važnost, za zdravstveno stanje optuženog, da se efikasni sistem nege i razrađen sistem izveštavanja uspostavljen u Hagu neometano nastave.

29. Veće konstatuje da se u izveštajima o zdravstvenom stanju i dalje govori o postojanom smanjenju hroničnih zdravstvenih problema optuženog od leta 2009, za vreme njegovog lečenja u PJUN.⁵⁰ Veće takođe konstatuje da optuženi prati sudski postupak u sudnici od kraja novembra 2009.⁵¹ Lekar je izvestio da njegovo fizičko stanje ne predstavlja nikakvu prepreku ni za učestvovanje na pretresu, pod uslovom da se poštuju neki modaliteti određeni u raznim odlukama Veća, ni za putovanje u Beograd sve dok mu je kupatilo u svakom trenutku na raspolaganju.⁵² Mentalno stanje optuženog i dalje se smatra depresivnim i ima izvesne oscilacije. Iako se njegovo mentalno stanje očito poboljšalo u poređenju sa situacijom iz prve polovine 2009, psihijatar koji leči optuženog, dr De Man, u poslednjem izveštaju je primetio pogoršanje.⁵³

30. Pri oceni potencijalnog rizika od pogoršanja fizičkog stanja optuženog, Veće, između ostalog, uzima u obzir zdravstveno stanje optuženog tokom njegovog poslednjeg perioda privremenog boravka na slobodi u Beogradu. Optuženi je između 30. juna 2008. i 4. maja 2009. bio 15 puta hospitalizovan u VMA.⁵⁴ Otkad se optuženi vratio u PJUN nije bilo potrebe za dugotrajnom hospitalizacijom. Međutim, optuženom se u decembru 2009. ponovno pojavilo teško začepljenje vena u levoj nozi, zbog čega je bolnički lečen i dobio je

⁵⁰ Podnesak kojim Sekretarijat dostavlja lekarski izveštaj, 15. mart 2010. (dalje u tekstu: Izveštaj od 15. marta 2010), str. 3; v. nadalje Izveštaj dr Eekhofa Stanišićevog odbrani od 2. decembra 2009, tačka 1; pretres održan 14. decembra 2009, T. 2624-2625. V. npr. redovne medicinske izveštaje podnete Veću 28. jula; 4, 11, 18, 25, 26. i 27. avgusta; 1, 8, 14, 15, 22. i 29. septembra; 6, 13, 20. i 27. oktobra 2009; 3, 10, 17, 24. i 30. novembra 2009; 1, 7, 8. i 14. decembra 2009; 7, 13, 19. i 26. januara 2010; 2, 9, 16. i 23. februara 2010; 2, 9, 16. i 23. marta 2010; gastroenterološke izveštaje podnete 11. avgusta, 10. septembra 2009. i 5. novembra 2009; Druga odluka o izmeni modaliteta suđenja, 1. septembar 2009. (dalje u tekstu: Druga odluka o modalitetima); *Corrigendum* Druge odluke o izmeni modaliteta suđenja, 7. septembar 2009. (dalje u tekstu: *Corrigendum* Druge odluke o modalitetima).

⁵¹ Pretresi održani od 30. novembra do 9. marta 2010.

⁵² *Ibid.*

⁵³ Podnesak kojim Sekretarijat dostavlja Izveštaj veštaka, 1. mart 2010; v. nadalje pretres održan 14. decembra 2009, T. 2624-2625, 2629. V. psihijatrijska ocena optuženog podneta Veću 31. avgusta, 28. oktobra 2009. V. takođe redovne medicinske izveštaje podnete Veću 28. jula; 4, 11, 18, 25, 26. i 27. avgusta; 1, 8, 14, 15, 22. i 29. septembra; 6, 13, 20. i 27. oktobra 2009; 3, 10, 17, 24. i 30. novembra 2009; 1, 7, 8. i 14. decembra 2009; 7, 13, 19. i 26. januara 2010; 2, 9, 16. i 23. februara 2010; 2, 9, 16. i 23. marta 2010.

⁵⁴ V. Izveštaj dr Tarabara, 4. maj 2009.

"vrhunsko" lečenje antikoagulantima.⁵⁵ U januaru 2010. optuženi se požalio na napade bubrežnog kamena, zbog čega je pregledan i lečen.⁵⁶

31. Veće je zabrinuto zbog toga što, iako lekar izveštava da se opšte mentalno i fizičko stanje "očito poboljšalo" od 18. decembra 2009,⁵⁷ stalno ponovno dolazi do zdravstvenih tegoba kao što su tromboza, koja se navodi u izveštaju, ili napadi bubrežnog kamena, pored hroničnih oboljenja od kojih boluje optuženi. Veće stoga smatra da zdravstveno stanje optuženog sa sobom stalno nosi nepredvidivi rizik od pogoršanja. Čak i da se lečenje u Beogradu može osigurati na nivou koji je optuženom na raspolaganju u PJUN, iznenadno pogoršanje zdravstvenog stanja optuženog može uticati na sposobnost optuženog za povratak u Hag. Stoga bi pogoršanje do kojeg bi došlo izvan PJUN moglo dovesti do ozbiljnih poremećaja u sudskom postupku. Po mišljenju Veća, postojanje tog rizika je snažan argument protiv odobravanja Zahteva.

32. Što se tiče efekta koji bi bavljenje ličnim pitanjima moglo imati na optuženog, Veće konstatuje da lekar tvrdi da bi "uspešan, čak i delimičan ishod umanjio njegov bol i osećaj nesposobnosti, a time i poboljšao njegovo mentalno stanje".⁵⁸ U svetlu nesigurnosti ishoda tih pokušaja, Veće smatra da činjenica da je optuženi spreman da se pozabavi ličnim pitanjima ima samo ograničenu težinu pri vaganju raznih argumenata u prilog odobravanju Zahteva ili njegovom odbijanju. Pored toga, poboljšanje mentalnog zdravlja, iako dobrodošlo, ne bi uticalo na tok suđenja, kao što ni pozitivan uticaj na njegovo mentalno stanje ne bi uticao na stvarnu sposobnost optuženog da prati pretres u sudnici. Ono, shodno tome, ne bi uticalo na postupak za koji je Veće, kako je ranije navedeno, posebno zainteresovano.

33. Veće podseća na svoju Odluku od 22. jula 2009, u kojoj je navelo da je "kontinuitet postojećeg sistema lečenja [optuženog] od suštinskog značaja za obezbeđivanje pravičnog i ekspeditivnog vođenja postupka u ovom predmetu".⁵⁹ Veće ne može da prihvati rizik da se zdravstveno stanje optuženog za vreme boravka u Beogradu, čak i od samo nekoliko dana,

⁵⁵ V. Izveštaje o zdravstvenom stanju od 24. i 31. decembra 2009, te 7. januara 2010.

⁵⁶ Izveštaj o zdravstvenom stanju od 13. januara 2010.

⁵⁷ Izveštaj od 15. marta 2010, str. 3.

⁵⁸ Izveštaj od 15. marta 2010, str. 5.

⁵⁹ Odluka od 22. jula 2009, par. 23.

pogorša, što bi moglo dovesti do situacije da optuženi ne bude sposoban da se vrati u Hag tokom više nedelja ili meseci, što bi dovelo do ozbiljnog poremećaja u sudskom postupku.

34. U svetlu svih navedenih okolnosti na koje je ranije upućeno, odvaguvši razloge u prilog privremenog puštanja na slobodu koje je navela odbrana i mogući uticaj koji bi odobravanje Zahteva moglo imati na budući tok suđenja, uključujući i potencijalni rizik od nepotrebnih prekida u postupku i, posledično, remećenje osetljive ravnoteže uspostavljene nakon povratka optuženog u PJUN, Veće smatra da optuženom ne treba da odobri privremeno puštanje na slobodu.

V. DISPOZITIV

35. Zbog gorenavedenih razloga, na osnovu pravila 54 i 65 Pravilnika, Veće

ODBIJA Zahtev;

PROGLAŠAVA bespredmetnim delove Prve dopune Odgovoru koji se odnose na dokument kojim se od Srbije traže garancije;

ODBIJA preostali deo Prve dopune Odgovoru;

ODGAĐA donošenje odluke po zahtevu iznetom u Drugoj dopuni Odgovoru da se status poverljivih podnesaka vezanih za Zahtev izmeni tako da oni postanu javni;

ODBIJA preostali deo Druge dopune Odgovoru; i

ODBIJA Molbu.

Sastavljeno na engleskom i na francuskom jeziku, pri čemu se merodavnom smatra verzija na engleskom.

/potpis na originalu/
sudija Alphons Orié,
predsedavajući

Dana 31. marta 2010. godine
U Hagu,
Holandija

[pečat Međunarodnog suda]